

223 STUDENT-INPROMPTU' TILL SÅNGGUDINNAN FÖR ATT FÖRJAGA ALLA MENLIGA INTRYCK AF SAIMAS NOTISER FRÅN KUOPIO.

Saima n:o 30 24. VII 1845

Jag skrifver i ett brokigt hvimmel,
 Besköjld af vinets ljufva flod,
 Sju solar ser jag på min himmel
 Och lågor flamma i min blod;
 Det skymtar för mitt dunkla öga, 10
 Som blickar bort mot fjerran matt
 Och söker henne i det höga,
 Som var min lefnads högsta skatt.
 Hvad tyder denna dunkla låga
 Som tänder pulsens blod i brand,
 Hvad tyder denna själens plåga,
 Som aldrig når sin längtans strand,
 Men drifves kring på vida hafven
 Lik seglarn uppå mastlöst däck,
 Som ser i hvarje störtsjö grafven 20
 Och känner stundligt dödens skräck?
 Hur skall jag då få fram en visa,
 Som sjungas kan af mensklig mund,
 Hur någon annan gudom prisa
 Än sömnen och en glömskans blund?

224 DEN NYASTE OMHVÄLFNING I HANDELS- VERLDEN.

Saima n:o 31 31. VII 1845

Tidningen Morgonen innehåller en ur Augsb. Allg. Zeitung öfversatt artikel, öfver Peels nya Banklag för de förenade Konungarikena, hvars innehåll i hög grad synes förtjena uppmärksamhet, och af hvilken vi här meddela ett kort sammandrag. Möjligt är, att densamma är offentliggjord i det Tyska prohibitivsystemets intresse, men de uppgifna fakta måste dock vara med sanningen öfverensstämmande, och de ifrån dem dragna slutföljderna vittna för sig sjelfva.

Mången läsare erinrar sig den penningkris, hvilken i Nord-Amerika inträffade åren 1837-38 och sträckte sina verkningar till hela den handlande världen. Den hade sin rot i de Amerikanska bankernas obegränsade sedelemmission, hvarigenom landet öfversvämmades med penningar, tillgången på dessa verkade öfverspända företag, stegrade varuprisena och öfverdref importen. Så vandrade klingande myntet ur landet och bankerna isynnerhet till England, pappersmyntet blef utan värde, allmän bankrutt följde, och obeståndet spridde sig härifrån som en farsot öfver Europa. Nödvändigheten tvang nu till ett solidare banksystem; regeringarne mottogo i sina kassor endast klingande mynt eller dess fulla värde, och Unionsstyrelsen inskränkte importen genom att upphäfva den förut öfliga krediten på sex à nio månader för erläggande af tullumgälderna. Så nedtrycktes åter varuprisena, exporten tilltog och klingande myntet återvände. 50

¹ Bout-riné.

England, som förlorat så mycket genom den Amerikanska bankrutten, förlorade nu åter. Från November 1842 till Juni 1843 gingo 22 millioner dollars i klingande mynt från England till Amerika, och från andra håll, isynnerhet från Mexico och Sydamerika, tog det klingande myntet, som eljest gått till England, samma väg. I Brittiska riket funnos utom Engelska banken år 1838 icke mindre än 780 enskilda banker. Den förra hade 1839 i Sept. 17 millioner utlöpande sedlar mot endast 2 millioner klingande mynt. Enskilda bankerna i England och Wales hade året förut öfver 11 millioner sedlar i omlopp. Dessa förhållanden ansågos hotande för Englands handel och föranledde Peels nya banklag.

Denna lag afser nu inskränkning uti utgifvandet af sedelmynt. Den bestämmer, att Engelska banken får utgifva sedlar för de 14 millioner, för hvilka regeringen till densamma häftar, men derutöfver endast mot motsvarande valuta, samt inskränker enskilda bankernas i hela riket sedelutgifning till 17 millioner, hvaraf för England endast åtta. Man hoppas nu att genom dessa åtgärder nedsätta varuprisena i landet, sålunda öka exporten och i första hand hindra det rörliga handelskapitalets öfverströmmande till Amerika. Men verkan häraf är mycket vidsträcktare, emedan sålunda Engelska fabriker beredes en ny öfvervigt öfver öfriga Europeiska länders.

Ett Engelskt blad säger om denna verkan:

»Ingen förnuftig menniska kan betvifla, att en politik, som tvingar till låga varupris, måste åtminstone i de första stadierna af sin verksamhet gynna det Brittiska manufakturintresset; den gifver åt arbetaren bättre pris på hans förnödenheter och åt fabrikanten lägre pris på råämnen. Då nu i England machiners användande så mångfaldigt inträdt i stället för det menskliga arbetet, så kan till och med en betydlig utvidgning af manufakturerna i de fabriksgrenar, der machinerierna göra nästan allt arbetet, icke medföra någon varaktig höjning af dagspenningen. Sådant är ej fallet på Europas fasta land och i Amerika, der samma fördelar aldeles icke eller i ganska underordnad mon äro till finnandes. Prisen å lifsmedel stiga ej så högt och kunna derföre ej heller falla så lågt, machinererna äro mindre fullkomliga, nya förbättringar blifva ej så snart använda; och dagspenningen låter sig svårare nedsättas. Denna åtskilnad är af svårare betydenhet, ty den visar, att våra medtäflare hafva mindre ryggsöd, om nedtryckta varupris nödga dem taga sin tillflykt till nya bergningsutvägar. De hafva ej nog kapital, de sakna alltför mycket fördelen att kunna snabbt begagna machinerier och nya afsättningsorter, för att kunna med hopp om framgång fortsätta täflingen. Den förenade verkan af låga varupris och af förökad lätthet att tillverka måste medföra tillintetgörelsen af andra länders manufakturer, om nemligen de låga prisen ega nog varaktighet, för att utöfva sin naturliga verkan. Denna skall sannolikt med bomulls- yllekamulls- och sidenvaror hafva inträffat före 1846 års utgång. Om hälften eller tredjedelen af de motsvarande manufakturerna i Frankrike, Belgien, Tyskland, Schweiz och Ryssland blifva undergräfdas genom låga varupris och öfversödet på Engelska varor, så måste nya företeelser framställa sig för våra statsmän, såsom verkningar af deras på låga varupris syftande politik.»

Hvad som med sådan säkerhet kan påstås och förutsägas, det måste dock ega någon fast grund, och de säkra fakta, på hvilka påståendet stödjer sig, synas gifva full rätt till detsamma. Varuprisens nedsättande måste klarligen till en början uppdrifva exporten. En annan fråga

deremot är, huruvida detta konstlade system på längden kan ega bestånd. Ty det är otvifvelaktigt, att småningom hvarje manufakturidkande land skall nödgas genom ett så kalladt strypsystem nedsätta varuprisen i förhållande till Englands, hvarigenom åter jemvigten småningom skall återställas. Emellertid, då arbetslöner och lefnadskostnad icke genast nedsättas tillika med kapitalernas försvinnande, så kan så väl bristen på rörelsemedel hafva undertiden motarbetat manufakturernas tillväxt i England, som täflan med detta sednare land hafva ruinerat dem i andra länder.

I all händelse bringa dessa rörelser en omhvälfning i handelsverlden, på hvilken det är nyttigt att fästa uppmärksamheten.